

MASOFAVIY TA'LIMDA MUTAXASSISLIK FANI AMALIY MASHG'ULOTLARINI TALABLAR ASOSIDA LOYIHALASHTIRISH

Yusupova Dilafruz Muhammad qizi

ISFT instituti Samarqand filiali

Pedagogika yo'nalishi, 1-bosqich magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17683654>

Annotatsiya. Ushbu maqolada masofaviy ta'lim sharoitida mutaxassislik fanlari bo'yicha amaliy mashg'ulotlarni loyihalashtirishning nazariy-metodik asoslari, texnologik yondashuvlari va didaktik talablari chuqur tahlil qilinadi. Raqamli ta'lim platformalari imkoniyatlari, o'qitishning interaktiv usullari, kontent tanlash va tuzish prinsiplari, baholash mezonlari hamda amaliy mashg'ulotlarni samarali tashkil etish bo'yicha ilmiy yondashuvlar yoritilgan.

Shuningdek, loyihalash jarayonida uchraydigan muammolar, texnologik xatolar va ularning bartaraf etish mexanizmlari, mutaxassislikka oid real case-study tahlillari keltiriladi.

Maqola yakunida masofaviy amaliy mashg'ulotlarning istiqbollari va ta'lim sifatiga ta'siri bo'yicha xulosalar berilgan.

Kalit so'zlar: masofaviy ta'lim, amaliy mashg'ulot, pedagogik loyihalash, ta'lim texnologiyalari, LMS, interaktivlik, baholash tizimi, kontent yaratish, pedagogik standartlar, raqamli platformalar, case-study, virtual laboratoriya.

KIRISH. Bugungi globallashuv, raqamlashtirish va innovatsion texnologiyalar davrida ta'lim jarayoni tobora yangi shakl va mazmun kasb etmoqda. Ayniqsa, masofaviy ta'limning tez sur'atlarda rivojlanishi pedagogik jarayonni boshqarish, loyihalash, monitoring qilish va baholashning tamoman yangi mexanizmlarini talab qilmoqda. Mutaxassislik fanlarining amaliy mashg'ulotlarini masofaviy formatga moslashtirish esa zamonaviy pedagogikaning eng murakkab va dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Chunki amaliy topshiriqlar faqat nazariy tayyorgarlik emas, balki talabaning mustaqil faoliyati, ko'nikma hosil qilishi, ijodiy yondashuvi va real kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishga qaratilgan.

Mutaxassislik fanlari doirasida amaliy mashg'ulotlar nazariy bilimlarni kasbiy ko'nikmalarga aylantirish, talabalarning tanqidiy va ijodiy fikrlashini rivojlantirish hamda kasbiy kompetensiyalarini shakllantirish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. An'anaviy sinf sharoitida amalga oshiriladigan amaliyot va laboratoriya ishlari masofaviy formatga o'tkazilganda, ularni loyihalashtirish va amalga oshirish metodikasi tubdan qayta ko'rib chiqishni talab qiladi. Amaliy mashg'ulotlarni loyihalashtirishdagi asosiy maqsad — talabalarning faolligi, mustaqil ishi va berilgan topshiriqlar orqali didaktik maqsadlarga erishishni ta'minlashdir.

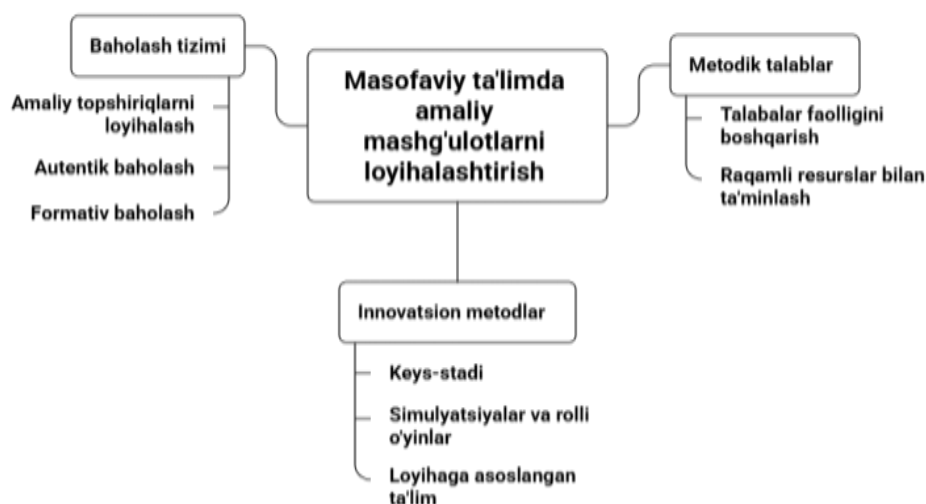
Muammoning dolzarbligi shundaki, amaliy mashg'ulotlarni masofadan turib o'tkazishda talabalarning faolligini oshirish uchun interfaol metodlarni (Keys-stadi, aqliy hujum, simulyatsiyalar) to'g'ri tanlash va ularni raqamli muhitga moslashtirish zarurati mavjud. Amaliy topshiriqlarning murakkablik darajasi va ta'lim natijalari bilan uzviylikini ta'minlagan holda, ularni masofaviy baholash tizimini (autentik baholash, Portfolio, o'zaro baholash) loyihalashtirish metodikasi aniq emas. Virtual laboratoriyalar va simulyatsiya vositalaridan samarali foydalanish, shuningdek, kerakli o'quv va texnik resurslarni rejalashtirish alohida metodik yondashuvni talab qiladi.

Ushbu ilmiy maqolaning maqsadi — masofaviy ta'lim sharoitida mutaxassislik fani amaliy mashg'ulotlarini ta'lim natijalari va zamonaviy metodik talablar asosida samarali loyihalashtirishning nazariy va amaliy asoslarini ishlab chiqishdan iborat.

Masofaviy o'quv muhiti o'ziga xos didaktik talablar, texnik standartlar, interaktiv resurslar va o'qituvchi-talaba o'zaro hamkorligining yangicha mexanizmlarini taqozo etadi.

Amaliy mashg'ulotlarni mazmunli, tizimli va talablarga muvofiq loyihalashtirishning muvaffaqiyati aynan pedagogning texnologik, metodik va raqamli kompetentligiga bevosita bog'liqdir. Shu sababli masofaviy amaliy mashg'ulotlarni tashkil etishda talabalarning faol ishtirokini ta'minlash, topshiriqlarning qiyinlik darajasini to'g'ri belgilash, LMS platformalaridan samarali foydalanish, virtual laboratoriyalar va simulyatorlar yordamida amaliy ko'nikmalarni shakllantirish, multimedia resurslari asosida ta'lim berish kabi murakkab jarayonlar puxta loyihalashtirilishi talab etiladi. Bundan tashqari, ta'lim standartlari, o'quv dasturlari va mutaxassislik fanlari mazmuniga qo'yilgan davlat talablari ham masofaviy amaliy mashg'ulotlarning sifatini belgilashda muhim omildir.

Masofaviy ta'limda amaliy mashg'ulotlarni loyihalashtirish

O'z navbatida, baholash tizimi ham zamonaviy, shaffof, mezonlarga asoslangan bo'lishi lozim. Masalan, rubrikalar, reyting baholash, testlar, muammoli vaziyatlar, loyihaviy ishlar, reflektiv tahlil kabi usullar masofaviy formatda juda samarali hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, shuni inobatga olib masofaviy ta'limda mutaxassislik fanlari amaliy mashg'ulotlarini talablar asosida loyihalashtirishning didaktik, metodik va texnologik asoslarini ilmiy yondashuvlar bilan keng tahlil qiladi.

I. Masofaviy ta'limning dolzarbligi va o'rni: Masofaviy ta'lim innovatsion ta'lim tizimining eng muhim bo'g'ini bo'lib, talabalarning moslashuvchan o'qish imkoniyatlarini kengaytiradi...

II. Talablar va standartlar: Davlat ta'lim standartlari, mutaxassislik fanlariga qo'yilgan talablar, texnik va metodik me'yorlar...

III. Amaliy mashg'ulotlarni loyihalashtirish tamoyillari: Interaktivlik, tizimlilik, integrativ yondashuv, mustaqil ishlash imkoniyatini yaratish...

IV. Kontentni tanlash va tuzish: O'quv maqsadiga mos kontent yaratish, multimedia vositalardan foydalanish, amaliy topshiriqlarni to'g'ri rejalash...

V. Texnologiyalarni qo'llash: LMS platformalar, video darslar, virtual laboratoriyalar, simulyatorlar, onlayn testlar...

VI. Baholash tizimi: Mezonli baholash, rubrikalar, progress monitoring, reyting tizimi...

VII. Amaliy tajribalar va misollar: Turli mutaxassislik fanlari bo'yicha real loyiha namunalari, case-study...

Xulosa. Masofaviy ta'lim sharoitida mutaxassislik fanlari bo'yicha amaliy mashg'ulotlarni talablar asosida puxta loyihalashtirish ta'lim sifatini oshirishning asosiy omillaridan biridir.

To'g'ri tashkil etilgan masofaviy amaliy mashg'ulotlar talabalarda kasbiy ko'nikmalar, analitik tafakkur, mustaqil ta'lim olish madaniyati va ijodiy yondashuvni rivojlantiradi. Raqamli platformalar va innovatsion texnologiyalar esa o'quv jarayonini yanada moslashuvchan, samarali va interaktiv qiladi. Shu sababli pedagoglar texnologik savodxonlik, raqamli kompetensiya va metodik tayyorgarlikni uzluksiz rivojlantirib borishi zarur. Kelgusida masofaviy amaliy mashg'ulotlarning takomillashtirilishi ta'lim sohasida innovatsion loyihalar va yangi pedagogik yondashuvlarning keng joriy etilishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Andreev A.A. Pedagogicheskoe proektirovanie v usloviyax tsifrovoy sredy. – Moskva, 2021.
2. Polat E.S., Bukharkina M.Y. Sovremennye pedagogicheskie tekhnologii v distantsionnom obuchenii. – Moskva, 2020.
3. Moore M., Anderson W. Handbook of Distance Education. – New York: Routledge, 2019.
4. Yuldashev J., Qodirov B. Raqamli ta'lim texnologiyalari. – Toshkent, 2022.
5. UNESCO. Digital Learning Strategy and Global Framework. – 2020.
6. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. – International Journal of Instructional Technology, 2018.
7. Ergashevich, E. A., & Hayitmurod, B. (2023). Zamonaviy ta'lim jarayonida masofaviy ta'lim tizimlarining o'rni. *Journal of*
8. Ergashevich, E. A., & Sur'at, T. (2023). Masofaviy Ta'lim Texnologiyalari Va Ularning Ta'lim Jarayonida Qo'llanilishi. *Journal of Innovation in Education and Social Research*, 1(4), 177-179.